

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovega, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravnisti i tiskarna. Cena oglasov i cm² 75 par; 1/4 stran: dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30 popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetpet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 i, v postanom 2:50 D. Takso za oglase plača uprava i da za vse oglase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Uprava občin.

Občina je pred vsem vkupnost večih družin, štera naj bi skrbela za vse to, ka si posamične družine nemrejo oskrbeti. Ravno te namen je prisilo človeka da si je nastavo občino. Posamične družine so nekaj časa lahko preskrbele, ka njim je za njihovo priprosto življenje bilo potrebno nego to je ne bilo dolgo zadosta. Človekovo življenje se je razvijalo, potrebčine so se vnožile, šterim je posamična družina ne mogla zadoleti, zafo je stopila vküper z drugimi, da s vküpnimi močmi dosegnejo svoj vküpnii cil, najmre kem vekšo srečo, mir i napredek. Dužnost občinske uprave je teda ne nikaj drugoga, kak voditi občino tak, da te svoj cil kembole dosegne.

Predvsem važno je občinsko gospodarstvo. Župan i obžinski poglavarje morajo meti v v tom pogledi dvoje pred očmi: 1.) da dobijo za zdržavanje i zboljšanje občinski naprav potrebna sredstva, 2.) da iste dobijo iz takši vretin, štere ne bodo na škodo občinarom.

Občina mora skrbeti, za dobre ceste, za šolo, za cerkvene potrebčine, skrbeti tudi za povzdigo gospodarstva svoji občinarov, zato mora spraviti dobro plemensko živino, zmanšuvati mora nevarnosti, štere znajo napraviti dosta gospodarskoga kvara, na pr. ogen povodni, zato skrbi za gasilno šker, za nasipe, za regulacijo potokov itd. V občinsko oskrbo spadajo tudi tisti siromaki, šteri nemajo nikoga, ki bi bio dužen se za nje skrbeti i so zavolo betega ali starosti delanezmožni, to so takzvané občinske sirote. To so glavne naloge, štere mora oskrbeti občinska uprava. Za oskrbo pa potrebüje dohodke.

V vngom mesti mislijo župani i občinsko poglavarstvo, da je s tem vsa njihova dužnost že zvršena. Ne, občina mora tudi skrbeti i to ne v maloj meri za javno poštenost v občini. Poleg gospodarski dobrin ma vsaki človek tudi svoje duševne dobrine, i te čuvati, je dužnost tudi občine. Po svojoj mogočnosti mora teda odstranjüvati javna pohüjšanja i javne prilike za pokvarjenost mladine.

Zakaj smo vse to naračunali? Zato, ar v vngoj občini samo gledajo na to, da dobi občina vküper svoj proračun, pa naj je že to tak jako na škodo posamičnim družinam i osebam tak v gospodarskom kak tudi v duševnom pogledi. Vzemimo samo, da občina potrebüje nekaj gasil-

ne škeri. Vsaki posamičen gospodar v občini je dužen nekaj dati v te namen, ar se ide tudi njemi za hasek, či bi njemi kda, Bog oslobodi, gorelo. Kak pa to v vngoi občinaj delajo? Napravijo plesne zabave, da s čistoga dobička pokrijejo stroške. Ali je pa to na hasek občinarom? Ne. Nekaj namali dobijo resan na gasilske potrebčine, nekaj dobi oštariš, nekaj državni fiskus, največši tao pa ide za vino v žep bogatim vinskim trgovcom. Kelko je škode duševne pri takši prilikaj, to znajo družine, v šteri majo kakšega pijančka. Kelkim, ovači ešče dobrim, je dana prilika da se počasi navadijo pijančüvanji! Modro v občini bi bilo tak, da je potrebno naj dajo i so dužni dati vküper občinarje. Što si šče mertüčljivo kaj spiti, naj si da na dom prinesiti, prilike za nemertüčljivo pijančüvanje pa nesmi nihče davati. Po svojoj močej takše prilike odpravlati je dužna občina.

Se spadajo tudi senja. Vnogo poglavarstvo se trüdi za senje, da dobi nekaj občina od mesta. Ne pravimo, da so senja na škodo ljudstvi; telko senj, da si narod küpi, ka njemi je potrebno i oda svoje pridelke, je potrebno, nego nespametno pa je vpelavati nova senja samo za to, da bi občina kaj dobila za prostore. Resan, občina kak takša nekaj dobi od senja, posamični gospodarje pa precii več zgübijjo. Na vsakom senji se vngogo takšega küptüje, ka je ne neobhodno potrebno, na pr. razločne görače za deco. Da se nekda v leti na senji ali proščenji deci na veselje kaj küpi, nikaj ne dene, nego na vsakom senji par dinarov vrčti na reči, štere deca potom razbijejo, je za gospodarstvo občinarov velka škoda. Tüdi se na senjaj dosta zapije, ka se ovači nebi. Istina je, da senje dosta več penez spravi z občine kak ji pa notri prinese. Znovič povemo, da tü gučimo samo od nepotrebni senj. — Zmotna je tudi miseo, da je v občini potrebno več oštarij, ka de te bogše vino. Kem več oštarij, tem več prilike za pijančüvanje. Oštarije naj ki slüžile svojimi nameni, najmre potnikom i potrebnim nüditii okrepčilo. Velko odgovornost nosijo občine za plesse i vse pogübnne posledice na proščenjske dneve, tak da bi bogše bilo kaštigati občinsko poglavarstvo, ki je znalo, kak je nevarno davati dovoljenja za plesse i je vendar dovolilo ples. Takše občina niti ne zaslüži proščenja.

Z druge strani pa je potrebno precii zrelosti od strani očinarov, da se ne branijo dati, ka je

za občino potrebno, da nebi trebela občinskomi poglavarstvi dovoljavati nepotrebne krčme in plesse, šteri so gvišno občini dosta več na kvar, kak či se pošteno plačüjejo občinski potroši.

Olejšave v šolskom obiskavanji.

Z raztegnitvijov avstrijskoga državnoga zakona za ljudske šole na Slovensko Krajino, se je vpelala tudi tü 8-letna šolska obveznost. Bilo je teda precii nejevolje i čemerov med starišam, ar so bili pač dosemao navajeni, da so deca po dovršenom 12. leti ostala doma i jim pomagala pri deli, zdaj pa je bilo tomi naednok konec. Starši pa so se v precejšnjoj meri pali potolažili i pomirili, kda so se vpelale šolske olejšave, takzvana poletna oproščenja.

Poletna oproščenja, to je oproščenja od obiskovanja šole v mesecaj od aprila do novembra, so se začela davati na podlagi ministrske zapovedi od 8. junija 1883 šte. 10618 k § 21 državnega šolskega zakona od 14. maja, in sicer oddelka V., točke 1, štera se glasi:

„Olejšave v šolskem obiskavanji morejo dobiti le na občin ljudski šolaj deca, štera so se celih šest let poučevala v šoli.“

Šolski oddelek okrajnoga glavarstva je vödao na podlagi povedane min. zapovedi šolskim vodstvom več tozodevnih odločb, v šteri naroča, da smejo predlagati v podelitev obiskovalne olejšave samo one vučence, ki so se že celi šest let poučevali v osnovnoj šoli, ki so do 1. aprila tekočega leta obiskavali šolo že celi 6 let.

Z malimi izjemami so vsi šolski voditelje razmeli to določilo tak, da je pogoj za oproščenje šolara to, da je pač hodože šest let v šolo — ali je vučenc presedo tej šest let v I. razredi ali je prišo mogoče kaj naprej, je vseedno, i se zna tudi zavolo toga predlagati v oproščenje vse šolare, ki so do 1. aprila tek. leta dopunili 12. leto starosti.

Oglejmo si zdaj te način tolmačenja gori povedanoga stavka, ki dovoljüje šolske olajšave s stališča vučenca i s stališča vučitelja.

Nekaj vučencov dopuui povejmo 12. leto starosti v predpisanom časi v 4. šolskom leti i 1. aprila zapüstijo šolo. Do konca šol. leta so ešče trije meseci, vučiteo vzeme pri vseh predmetih ešče precii nove snovi. V šolo pridejo tej oproščenci komaj

po Vseh svecaj. Šol. leto pa se začne že 1. septembra in vučiteo predela pali v prvima dvema mesecoma precii snovi. Oproščeni pridejo v šolo ravno v sredini poučevanja, v časi, kda se je v vsej predmetaj začelo že pošteno delati. Oproščeni vučenci nemajo več zveze s snovjov, ki se je obdelavala v marci, ar njim menjka snov iz konca štrtoga šol. leta i pa ka je najhüje, snov iz začetka petoga šol. leta. V nešterni predmetih, prav posebno n. pr. pri računstvi, vučenci ne morejo več slediti včenjej. Či pa vučenc snovi, štero vučiteo podavle, ne razmi, je naravno nemogoče, da bi jo mogoee znati.

Vučenci teda s svojim oproščenjom nemrejo biti zadovolni. Ka pa vučitel?

Večina šol v Slovenskoj Krajini je niže organizirani, največ je dvorazrednic in trirazrednic, štirirazrednic je že malo, 6 razrednic pa je sploh samo par. V niže organiziranih šolaj majo razredje najmenje po dva oddelka.

Vzemimo teda en takši razred z dvema oddelkoma. V začetki šol. leta začne vučiteo včiti po svojem učnom načrti. Či se vučiteo za včenje vestno pripravlja, obdela do Vseh svecov že precii snovi, včenje je v najlepšem teku. Sedaj pa pride v vsaki oddelek po nekaj oproščencov. Ka naj vučiteo napravi s njimi? Ali naj začne z njimi od začetka i vči potom v štiri oddelkaj? To je nemogoče! Ali naj se ne briga zanje pa ide z rednimi šolari svoji pot dale? Tüdi toga vučiteo, ki ne vči samo zavolo plače, ne more včiniti!

Zakon, šteri bi dovoljavao šolske olajšave, štere bi delale šolarom i vučiteli telko težav, ne bi bio spameten, in povedanoga stavka min. zapovedi je nemogoče v gornjem smislu tolmačiti. Brezdvojbe je v stavki »so se celih šest let včili v šoli« razmeti „celih šest let“ kak šolskih let, ar se v istom odelki zapovedi potom govori od šolskih olajšav v 7. in 8. šol. leti.

Či se bo določba od šolskih olejšav tolmačila tak, da more šolar komaj v 7. in 8. šolskom leti dobiti poletno oproščenje, ne bodo delala oproščenja težkoč ne šolarom i ne vučitelom.

Ali bo dete zadnjivi dve leti oproščeno ali ne, je v precejšnjoj meri odvisno od starišov. Či bodo oni dete v prvih šest let skrbilivo pošilali v šolo i je tudi doma malo silili k včenjej, — ka se dnes le malokde godi, — bo dete vsako leto šlo naprej, i bo zadnji dve leti lahko oproščeno. Či pa dete nede hodilo redno v šolo i se nede včilo,

Kristus sam i tudi njegovi apostolje ga imenujejo z razločnimi imeni. Najraj pa se imenuje za pastira. Ze v starom zakonu so proroci govorili od Kristusa, kak dobroga pastira. »Kak eden pastir«, pravi Izaija, »bo svojo čredo paseo i s svojov rokov zbirao ovce . . . (Iz. 40, 11.) V novom zakonu pa je Kristus najlepše prisposode od sebe podao ravno v zvezi z pastirskim pozvanjem. S temi prisposobami je najprej štel povedati svojo skrb za zveličanje duš.

Pastir najprej mora meti stalno svoje ovce na skrbi. Drugi ljudje opravijo svoje delo i se podajo k počitki, pastir pa mora za svoje ovce skrbeti brez prestanka. V pokrajini pa, kje je Kristus živo, so pastirje ne samo vudne pasli svoji čred, nego hodili z njimi odnoč. Tak tudi Kristus dober pastir, skrbi za svoje ovce neprestano do konca sveta. »Glejte jaz sam z vami do konca sveta«. Z svojov cerkvov je i jo čuva. Ne je najemnik ki bi bežao, kda pride neprijateo, nego je pravi pastir, ki da svoje življenje za svojo čredo za svoje ovce. On lübi svoje čredo i ravno s tem se razločjuje od najemnika. Pravoga pastira veže lübezen k svojim ovcam, najemnika pa veže le najem. Pastir črede je ne njegov cil, cil je najem i skrb za ovce samo sredstvo.

Na vnoge načine skrbi Boži pastir za svojo čredo. V naši tabernaklinaj verostuje i čaka, da pridejo ovce na pašo angelskoga kriha, V daritvi svete meše se za svojo čredo aldüje i briše z nje škodo, štero njoj prizadevle hidi düh. V svestvaj jo krepča i dela stanovitno v dobrom.

O dober Pastir, ki si tak jako preskrbo svojo čredo, daj naj se nienä ne zgubi s tvoji nebeski pašnikov!

Slovenska Krajina.

— Velika Polana. Skoro ne pridemo ven iz sami slovestnostij. Je že pač tak pri novoj cerkvi, kje je veliko potrebščin. — Na Cvetno nedelo so nam č. g. pater Ladislav, kapucin blagoslovili novi oltar Srca Marijinoga, s reliefoma sv. Donata, šteromi je bila tu stara kapelica posvečena i sv. Antona Padov. Oltar je prav lepo delo mariborskoga kiparja I. Sojča. — Še lepša slovesnost pa je bila na Veliki petek, dnevi primerno bolj tiho, a tem srčnejše. Dva voza, v šteriva so bili vpreženi po 4 konji, sta nam na Veliki četrtek pripelala 2 noviva zvona iz Lendave v Malo Polano. Kola i konje so vrle Mar. družbenice tak okinčale, da so kre ceste vsi delavci na poli popustili svojo živino i plüge i pribežali gledat, ka pali vozijo Polančarje. — Na Vel. petek popoldne pa smo v slovesnoj procesiji, štre se je cela fara vdeležila, belo oblečena deklina, gasilci v uniformi itd, sprevedili zvone do cerkve. Tam so pevci lepo zapeli dobrodošlico, domači duhovnik so ešče ednok blagoslovili zvone, (posvečeni so bili v Mariboru od mil. g. stolnega prošta M. Mateka) spregovorili par reči v pozdrav, nato pa so začeli z obešanjem zvonov, i to skoz cerkev na kor, od tam pa v tórem. Kesno v noč i ešče drugo jutro je trpelo žmetno delo. I na Vel. soboto pri Gloriji so že vsi trije zvonovje zbrano zapeli Veselje ljudstva je bilo nepopisno. Praviijo, zdaj šče komaj zdaj čütijo, da majo farno cerkev. Puni zahvalnosti smo vsi do bogati stricov v

Ameriki, ki so nam kupili oltar in zvona. Presv. Srce jim naj jezerokrat poplača!

— Podružnica konjerejskega odseka mariborske oblasti za srez Dolnja Lendava ma svoj drugi redni letni občni zbor, v neč lo dne 1. maja 1927. popoldne ob tretjoj vöri v Črensovcih v gostilai Bauer, na šteroga vljudno vabi vse konjerejce.

— Nesreča s konji. Mürec Štefan s Tešauovec so se pred nekaj dnevi vozili v Soboto. Kda so konji bili odpreženi, so skočili i vujšli. Oni so meli ešče v rokaj važeti i so ji konji za nje s kol potegnoli. Tak močno so spadnoli na obraz, i se tak ranili, ka so morali iskati v bolnici zdravljenje.

— Svilopreja v Prekmurji. V podtem naslovom objavljeni članek so se vrinole netočnosti, štere tu popravljamo. 25 gr. belic poje vsega vküper okoli 1000 kg, listja i prinese približno 35 kg. svilobub. Za razvoj potrebüje malo več kak eden mesec i potrebüje na konci razvoja do 60 kv. m. Belice sam dobo, resni interesenti je dobijo pri meni z navodili brezplačno v ponedlek 2. maja od 10 do 11. vöre na gimnaziji v M. Soboti. Cvetko Ščuka.

— Što je najšeo? 9. apr. se je zgübo od Mačkovec pa do Sobote eden rtoglin za vüha. Poštenti najditio se naproša, da ga zroči proti primernoj nagradi na Tajništvu Slov. ljudske stranke v Soboti.

— Mörskoj Krajini v album. M. Krajina se toži, da se deca po fal penezaj küpleni kepaj vči pozabiti svoj materski jezik, svojo staroslovensko bivost itd. K tomi povemo, da so se gg. okoli M. Krajine kesnoga hipa zbüdili na te svet. Zakaj pa so ne nekda za vogrške ere stanoli v obrambo staroslovenske bivosti i slovenskoga maternoga jezika, kda so se naša deca morala včiti po šolaj izklüčno vogrski jezik i je naš materni jezik niti za makovo zrnjo ne meo pravic v šoli? Zakaj vsa tista gospoda, štera dnes tak „goreče“ brani naše narečje, neje prle toga včinila? Ali pa je vogrščina jezik naši slovenski mater? Ali je ne kniževna slovenščina dosta bole bliže našemi narečji, kak kniževna vogrščina k vogrščini, štero govoriijo göčejski Vogri? To naj premisli M. Krajina i pride do spoznanja.

»Jutri« pa, štero je lani pozdigovalo M. Krajino do nebes, kličemo gromoviti: Zdravo! Eljen!

— Hotiza. Dobri Amerikanci-domačini v Chicagi so se na nas spomnili in poslali za novi oltar 54 dolarov. Darüvali so po 10 dolarov: Štefan Kirec s Hotize i Jožef Parkaš s Kapce; po 5 dolarov Matjaš Koroša, Ivan Lebar, Ivan Toplak i Jožef Dovečar, vsi s Hotize; po 2 dolara Štefan Balažič s Srednje in Štefan Kreslin z Dolnje Bistrice; po 1 dolar Štefan Kelenc in Martin Čigah iz Dolnje Bistrice; Jožef Tratnjek, Janoš Hren in Jožef Krapec s Srednje Bistrice; Janoš Deoša z Brezovice; po 1/2 dolara Adam Markoja in J. žef Bohnc s Srednje Bistrice, dva Štefana Vučko z Gornje Bistrice, Martin Balažič in Štefan Ritlop iz Gornje Bistrice, Štefan Perša in Martin Kelenc s Polane. Blagim darovnikom naj Bog stoterokrat povrne! — Dne 10. aprila so mil. g. kanonik Časl blagoslovili najprej novi zvon, šteroga so ga kupili Matjaš, Janoš in Agata Sobočan s Chikage, po-

tom so blagoslovili novi oltar in novi baldahin. Popoldne so slovesno sprijeli v Marijino družbo 25 dečkov i 61 dekeo. Lepo slovesnost so povzdignoli s svojov navzočnostjov gospod profesor Pavlič z M. Sobote, gospod ekspozit z Velke Polane Rantaša i šolske sestre z D. Lendave, štere so vodile cerkveno spevanje.

Svaja zavolo Albanije.

V toj svaji je naša državava zavzela edino pravo stališče, najprej, da se sestavi posebna komisija, štera naj vso zadevo preišče i razsodi. Bole miroljübnoga stališča je pač v tej okolščinaj, kda je Italija začela veliko gonjo proti našoj državi i jo pred vsov evropskoov javnostjov obdužila, da se pripravla na bojno, ne bilo mogoče zavzeti. Evropske velesile so predložile, da se naj naša država pa Italija kušata same med sebov poravnati. Italija je te predlog zavrnila i je ne štela čüti od nikšega pogajanja. Stem je bilo očivesno, da je pravica na našoj strani. Skoro po celoj Evropi so odobraval stališče naše države. Celo Anglija, štera je nedavno dokazala precij prijateljstva do Italije, je zadnje dni napravila s Francozkom stopnje tak v Rimi kak v Belgradi za miren sporazum. Kakši uspeh bo melo to posredüvanje, se ešče za zdaj neve. Skoro stalno je, da Italija nede štela popüstiti. I ka potom? Drugoga izhoda za naše državnike nede, kak apelirati na Družstvo narodov.

Teška kušnja za Družstvo narodov bo rešiti to svajo. Italija je najprej stalna kotriga v njem i bi nastop proti njenim osvojevalnim namenom melo mogoče za posledice, da bi stopila iz Družstva. Na vsaki način pa se v toj prigodi pokaže, ali Družstvo narodov zmoro to, ka se od njega vüpa.

Politični dogodki.

Kitejska. Položaj na Delešnjem izhodi je ešče izda jako napnjeni i zamotani, Rusija je zavolo napada na njeno poslaništvo, pretrgala v se zveze s pravov Kitajskov na sevri. Z vojskov pa vندا ne vüpa začeti, ar zna, da bi to napravilo novo svetovne bojno, štera bi bila hüjsa od prvejšnje.

V Južnoj Kitajskoj je prišlo v vodstvi države do znotrašnje razcepljenosti, tudi vladna stranka se je razdvojila v dva nasprotna si tabora, najprej na zmerne desničare i na skrajno komunistično navüseno levičare. Slednji majo jako močno zaslonbo v ruski boljševikaj i so zato jako močni. Razpor je napravo, da se jo prodiranje kantonske armade v Severno Kitajsko zastavilo.

Pri neprestani znotrašnji bojai se misijonarom, tühijskim trgovcom i tudi drugim priseljencom precij hüdo godi. Tühijske države nemrejo svojim ljudem dati zadostnoga varstva, zvün kre morskü bregov, kde je stražijo bojne ladje. Kitajcom toti pošilajo noto za notov, pa vse nikaj ne pomagajo. Kitajci pomeđejo z vsem, ka njim je ne lübo i drago i se držijo načela: Kitajsko Kitajcom.

Rusija i naša država. Med Rusijov i našov državov so se začeli pogovori za medsebojno zbližanje. Naša država je ešče dozda boljševiske Rusije javno ne pripoznala. Zato pa nema tam nikšega svojega zastopnika, pa tudi Rusija pri nas ne. Da se poživie nekdašnja jako tesna politična i gospodarska zveza med obema, bi bi-

lo le želeti, da pride naskori do sporazuma.

Magjarski ministrski predsednik Bethlen se je z Italije že domo povrno. Pri vsakoj priliki zvišavle fašistično Italijo pa Mussolinija. Tomi se ne čüdivamo, ar je tam doživio telko poklonov i uspehov. Betehljeni je prej fašizem tak po voli, da ga tudi na Magjarskom prešüdirajo i ga vpelajo, No ja, fašistom je pred svetom vse dovoljeno delati či je njim v hasek ljudem v navdnoj robači pa ne. Že razmimo!

Prekusnice.

Vrezala se je. Striček, šteri so bili varaši za škrica, so prišli v leti k svojoj tetici, da se malo ohladijo od prevelke vročine. Bili so že cele tjedne doma i se prav skrbno poslüžili tetičine gostolübnosti, štera njim je morala vsaki den delati ekstra puhane piške. Da nebi mela z varaškimi ljudmi telko opravice, ga je ednok štela tak z lepa odpraviti: »Striček, ali se vam ne vidi, da je doma strini predugi čas, ka vas nega doma?« »Resan, resan! Dobro ka si se na to spotila«, je žmeklano stric, »Vej bom njoj itaki telegraferao, ka pride se za menov.«

Sprememba vremena. Dva vojaka s svetovne bojne sta vküp potüvala. »Znaš ti prijateo«, si je prvi zgučao »v Galiciji bi ešče ovači šlo, le vremen se je salamensko hitro spreminjavalo i si se lahko v ednoj meg-njeni prehlado«. »To je nikaj, Galicija se lahko s svojov spremembov vremena pred Italijo skrije. Tam smo se pa ednok s snegom lüčali, jaz popadnem za sneg i ga vržem svojemi sovojaki v hrbet. Med tem pa, ka sam vrgeo sneg, je posijalo sunce i se je krogla med potjov rastopila.«

Dobro srce. Goričanec: »Krava, štero ste mi odali je meteličnata, za kaj mi toga neste povedali!« Dolinec: »Vište, tudi tisti, ki jo je meni odao, je nej nikaj povedao, jaz pa sam tak dobroga srca i sam ne šteo toga okoli pripovedavati, ka se nebi kaj od njega zvedelo.«

PRODAM

več vrst dobrega vina. Cena od 5 do 8 Din. litru. Več se zve pri:

ALOJZ ZAVRATNIK
Ljutomer.

GOSPODARSTVO. Gnojenje.

Štera hrana je za rastlne najpotrebnejša?

Za rastline je vsaka hrana, štere smo zadnjič opisali ednako potrebna i važna. Stara regula je: Žetva se ravna vsikdar po tistoj hrani, štere je razmeroma najmenje v zemli. To se etak razlaga: Či je na priliko na ednoj njivi od drugi hranil zadosta za 20 metercentov zrnja, fosforove kisiline pa samo za 10 q, nam zraste samo 10 q. Zato je potrebno paziti ravno najbolje na to, da dobi zemla tista hranila, štera potrebüje, pa ji je

malo v zemli. V našoj zemli menka posebno vapno. Zato se naša polja dajo najbolje z bogšati čí njim damo nekoliko vapna. Kak se z vapnom gnoji homo sledkar govorili.

Poleg drugi potrebni hranil je za rastline potrebna tudi voda. Ne samo da ona davle rastlini potreben vodik, nego tudi zato, ar ona raztapla gnojilne snovi i je prenaša po rastlini. Vode potrebjuje rastlina dosta več kak bi si to nekak na prvi hip mislo. Zračunali so, da je na eden hektar potrebno na leto do milijon litrov vode, čí ščemo, ka bodo rastline rasle i se razvijale. Rastline pa ne dobijo vode samo iz zemle, nego tudi iz zraka.

Šteri gnoj pa ma v sebi največ hranil za rastline? Največ ma v sebi tisti, ki ma dosta humusa, to se predvsem gnoji iz štal. Humus je pravzaprav tista zemla, štero najdemo pri kopanju jam najodzgora i se loči od spodnji plasti v tom, da je čarna. Humus v gnoji je ešče ne sam za sebe hrana, zemla ga mora prle na sebe vzeti i preosnovati v rastlinsko hrano. Dobre strani humusa za rastlino so to: 1. Pri prhnenji gnoja nastanejo vsefele gazi, šteri napravijo, da se rüdninske snovi v zemli ležej raztaplajo i je potom zemla ležej na sebe vzeme, posebno dobra je pa takzvana ogljikova kisilina. 2.) Humus sprijma amonijak i ga varje da se ne skadi v zrak. 3.) Humus nadale drži v sebi dosta vode, ar jo v sebe srka i čuva pred shlapenjom. 4.) On tudi zemle segrevle, zato pa gospodinje delajo tople grede z hlevskim gnojom. 5.) Regulira zemlino rahlost, čí je preveč pesičnata jo veže de se tak hitro ne süši, čí je preveč vlažena ali ilovničnata, pa jo dela rahlo.

Lehko pa se zgodi, da je humus škodlivi, čí ma najpre preveč kisilin vsebi. To se vidi najbolje pri gnojšnici. Čí z močnov gnojšnicov polevlemo travnike, zgori vsa trava. Hasni ešče komaj te, kda so se kisiline skadile v zrak i je zemla predelala gnojšnico v hranilni humus

Ocene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 300 Din., žita 225 Din., ovs 165 Din., kukarice 200 Din., ječmena 190 Din., hajdine 300 Din., prosa 250 Din., živina: Govenska v Ljubljani kg. 8—10 Din., teoci 10— Din., svinje 15—16 Din. Krma: Sena 80—90 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 74 par, Schilling 8 D. 00 p. Čehoslovaška krona 1 D. 68 p., Nemška zlata marka 18 D. 48 p., Francoski frank 2 D. 20 p., Švicarski frank 10 D. 94 Taljanska lira 3.50 D.

Poplavlenci!

G. srezki poglavar v M. Soboti je poslal na uredništvo sledeči dopis:

Glasom odloka g. Velkoga župana mariborske oblasti v Mariboru z dne 9. IV. S br. 485/53 je generalna direkcija državni železnice v Beogradu odobrila brezplačni prevoz Portland cementa od postaje Solin do vsake nembna postaje v državi i to dovoljenje je izdano Oblastnomi odbori Rdečega križa v Ljubljani. Vugodnost brezplačnoga prevoza vživ. lejo vsi poplavlenci i po povodni prizadete občine.

Sporazumno z Oblastnim odborom Rdečega križa preskrbi v Ljubljani tvrdka „Split“ vse potrebne listine za brezplačen prevoz i to na podlagi posebni prošnji prizadeti občio, štere morajo biti pregledane od srezkoga poglavara, ar se ovači nede na nje gledalo. Vse občine, štere ščejo meti Portland cement, naj znovič i neposredno prijavijo po formi spodnje prijave potrebno kelikost cementa tovarni „Split“ v Ljubljani. S pogledom na okolščino, da je gen. direkcija stavljena i vala samo do 1. VII. 1927. i da sprejeme tovarna tozadevne prijave samo do 15. VI. 1927. Opominamo občine da se pravočasno poslužijo brezplačnoga prevoza.

Zdajšnja cena Portland cementa znaša 32 Din za 100 kg. Zupanstva se pozavlejo, da po formi spodnjega naročilnoga lista ponovno zvršijo naročilo Portland cementa naravnoč pri tvrdki: „Split“, delniška družba za Portland cement v Ljubljani.

Vse prijave pa, kak je zgori povedano, morajo biti pregledjene od našega okrajnoga glavarstva.

Vse dozdajšnja naročila so zavolo zgorašnji spremem postanola nevalana.

Zupani naj teda napišejo prošnjo v sledečo formo:

Datum

P. n.

Oblastnomi odbori Rdečega križa v Ljubljani.

Z ozirom na to, da so bili tukajšnji občani močno prizadeti pri zadnji jesenski katastrofalni poplavi, potrebuje v svrhu razdelitve med prizadete kg. Portland cementa Salon (Tour).

Gornji naslov se naproša, da na podlagi odredbe gen. dir. državnih železnic v Beogradu pod br. Kol. 12573/26 od 25. I. 1927. izposluje pri dir. državnih železnic v Ljubljani tozadevno brezplačno uputnico z zgoraj navedeno količino Portland cementa od postaje Solin do postaje

Z odličnim spoštovanjem (Sledi podpis).

Na znanje županom!

VOLILNI IMENIK
in
ABECEDNI IMENIK

se dobi pri

IZIDOR HAHN
trgovini v MURSKI SOBOTI.

Strojno mizarstvo in zaloga
mrtvaških potrebščin

KAROL HOJS
GORNJA RADGONA.

Vljudno naznanjam, da sem nabavil kovinaste krste. V zalogi imam od preprostih do najfinejših, kakor tudi vse zraven spadajoče predmete. Ob potrebi se podjetje vsakumur priporoča. Priporočam se za dobavo stavbenega in pohištvenega mizarkega dela. Zahtevajte cenike! Podjetje odlikovano s zlato in srebrno kolajno.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne in odkritosrčne izraze sožalja, za prekrasne vence in pa obilo spremstva na poslenji poti našega ljubljenega in nepozabnega očeta, brata, strica in svaka, gospoda

LEOPOLDA KOLARŠA

nadučitelja v pokoju in kantorja

izrekamo tem potom iskreno zahvalo.

Zahvalujemo se posebno okr. zdravniku g. dr. Al. Gregorcu za njegovo veliko požrtvovalnost pri zdravljenji in vsem onim, ki so nam v dneh njegove bolezn i ob njegovi smrti stali čustvujoče ob strani in nam s tolažilnimi besedami lajšali našo težko bol.

Posebej se še zahvaljujemo domačima preč. gg. duhovnikoma, predvsem preč. g. kaplanu Vargi in sosedni preč. duhovščini ter cankovskemu in gornjelendavskemu kantorju za vodstvo pogreba, g. šol. uprav. Tomoriju za poslovilni govor gg. prof. M. Bitencu, in šol. uprav. Fr. Zupančiču za žalna govora ob odprtem grobu, vsemu učiteljstvu za polnoštevilno udeležbo, cerkvenemu pevskemu zboru pod vodstvom šol. uprav. ge. Jožice Bitenčeve za ganljive žalostinke, Gasilnemu društvu Pertocha pod vodstvom g. Evg. Obala in g. učit. Prislana za častno stražo ob mrtvaškem odru in nošenje krste, obema gasilnima društvoma za obilno udeležbo članov ter vodstvoma obeh šol za korporativno udeležbo šolske mladine.

Žalujoča rodbina.

Mali oglasi.

„MAJALA“ mast in milo za obraz
Vam ohrani mladost i lepoto. Napravi kožo belo, odstranjuje vso nečistočo, piščajce, zdečico, jetike in sončene špliate. Cena za obadvoje Din 20.— Izdeluje in z poštov razpošilja: Lekarna pri Sv. TROJICI D. Lendava.

K odaji

sta dva „Singer“ mašina za čevljare malo nūcaniva. Što šče kúpiti je po fal ceni dobri pri FILO JANEZI v Čekečkoj vesi.

Vapno, cement, deske, late,
tesani les i. t. d.

kúpite najfalej in tudi mate vsakšo vožnjo večkrat plačano, čí pridete kúpivat k V. BRATINA v Križevci pri Ljutomeri, šteri vse to ma v zalogi pri novoj hiži blūzi cerkvi.

K odaji

so trije pet tjednov stari lovski psi. Več se izve na veleposestvi PIZ v Topolovci.

K odaji

je edna tračna žaga i edna cirkularka na ročni pogon. Več se zvedi pri ŽALIG LUDVIKI, strojnom ključavničari v Murskoj Soboti.

Naznanjam,

da sam svojo mehanično delavnico preselo v Rakičan na svoj dom i se tudi v prišestno priporočam cenjenomi občinstvi za vsa v mojo stroko spadajoča dela. IMRE ČERVEK.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebščinami. Prekmurska tiskarna v Murski Soboti.	ERDOŠI BARNABAŠ trgovci z papirrom igračami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.
--	---

PERGAMENT PAPIR

se dobi po dnevnoj ceni na malo in na veliko pri:

IZIDOR HAHN
MURSKA SOBOTA.

Hiša s krčmov,

na šteroj je gostilničarsko dovoljenje v štrigovskoj fari (nekda Branilovičov, sledkar Mikulekov grünt) z poldrugim plūgom pred tremi letami zasajeno goric k tomi pole, njive košelina, šume, k hiži pa štale se oda s proste roke.

Trgovska hiža

na edno nadstropje v Štrigoovi, prek od cerkvi, v šteroj je bila prek 40 let jako dobro idoča trgovina se da zarende. Bunta je velika pa se da zmenšati, k njoj pripadajo potrebna skladišča, pivnica i lepo stanovanje. Lehko se itaki naseli. Oboje se zvedi pri MAKS ŠTERN Čakovec.

v Veržeju

se bo vršil v petek 6. maja velki živinski in kramarski sejem, šteri ma kaj za odati ali želi kúpiti, naj le obišče ta sejem, ker se isti dobro obnese.

Županstvo.